

Delovanje posojilnice.

Iz Ptuja, dne 21. febr. 1886.

Minolo sredo dalo nam je „Hranilno in posojilno društvo“ račun o svojem delovanju v preteklem letu. Reči smem, da je bilo poročilo povoljnejše, kakor smo ga pričakovali. Kajti pomniti je treba, da zadruga deluje še le dve leti, da ima dva stara, od vseh strani podpirana konkurenta, da so deli našega sicer velikega okraja v teku let obubožali vsled slabih letin deloma, deloma pa tudi vsled lehkomiselnosti in zanikarnosti ljudi.

Toda kljubu temu vsemu in da si imamo mnogo prav predrznih pijavk, oderuhov v mestu in na kmetih, narastlo je število zadrugnikov od 360 na 719, so se pomnožili zadrugni deleži od 5883 gld. na 11.032 gld. 50 kr., se je dalo zadrugnikom 88.605 gld. 95 kr. posojil. Hranilnih vlog imela je zadruga minolo leto že 63.683 gld. 90 kr., zadrugno premoženje je znašalo 1936 gld. 35 kr. in vsega prometa je bilo 180.882 gld. 87 kr. Tedaj povsod napredek! Čisti dobiček ni bil velik, bilo ga je le 1316 gld. 26 kr.

Zadruga se je ustanovila, da pomaga Slovincem v sili in stiskah, da spodrine sčasoma ptuji upljiv, ki je tedaj najnevarnejši, ako se pokazuje v podobi denarja, da pripomore, naj Slovenci postanemo gospodarji na svoji zemlji, na zemlji pokojnih očetov. In zatoraj je celo prav, da ne gleda na dobiček, ampak ima vedno pred očmi svoj namen ali smoter.

Pa če dobiček tudi ni velik, pripalo bo vendar vsled sklepa občnega zbora, ako se odračuni 5% dividenda za deleže in 100 gld. pripoznane nagrade, črez 665 gld. rezervnemu zakladu, kateri bo potem sam znašal prek 2600 gl.

To pa je bilo mogoče, ker so odborniki tudi minolo leto brez vsake odškodnine poslovali.

V priznanje te požrtvovalnosti in v znamenje, da so bili zadrugniki povse zadovoljni z uspehom, katerega je „posojilnica“ po dveh letnem delovanju dosegla, bili so dozdajni odborniki in nadzorniki za bodočo dobo soglasno izvoljeni. V ravnateljstvu so gg.: A. Jurca, doktorja Ploj in Gregorič, T. Mikl, M. Brenčič in F. Urbas, v nadzorništvo naš drž. in deželni poslanec g. B. Raič, g. gv. o. B. Hrtiš, g. T. Sok, Al. Čeh in M. Rodošek. Pri točki posamezni nasveti se taki sicer niso stavili, pač pa so se zadrugniki pogovarjali o marsičem za društvo koristnem. Pred vsem se je hvalilo vsestransko trudaljubivo, za razvoj zadruga imenitno delovanje zaupnih mož.

Grajalo se je tudi, in sicer so se grajali oni Slovenci, ki ali iz nevednosti ali navade še vedno podpirajo tuje denarne zavode, katere majo naši najljutejši sovražniki v rokah, da

dajejo in nalagajo denar pri onih ljudeh, kateri jim ne dajo nikdar računa, da nosijo denar tja, kjer ne vedo, kako in koliko varnosti imajo zanj, kjer dobivajo menjše obresti in pomagajo tako delati konkurenco domačemu zavodu ter polniti žepe tujcu, ki njih in vse njihove rojake zasmehuje in zatira. Postopanje tako je res čudno in nahaja se menda le med Slovenci in nikjer drugod, ker Slovenec najrajši tujcu pete liže.

Upajmo, da se bodo časi spremenili in z njimi take vrste Slovenci! H koncu izrazim le dve želji, prvič da ostanejo dozdajni delavci in podporniki zadrugi zvesti, drugič, da bi se list „Zadruga“ opustil in bi se tvarina, s katero se peča „Z.“ obdelovala in razpravljala v listu, ki ima med kmeti naročnike, kakor „Sl. Gosp.“ Poduka je treba in za poduk je pripraven le list, ki je med prebivalstvom razširjen. Kdor se hoče o zadrugah poučiti, si ne bo posebe lista naročeval, če ga dobi še tako po ceni. Kmet štedi povsodi, zatoraj tudi pri naročnini. Zadovoljni pa moramo biti, če je naročen le na en slovenski list. Ta pa mu naj prinaša vsakojakega poduka, in tedaj tudi o zadrugah ali posojilnicah.

Dr. Jurtéla.

Gospodarske stvari.

Kako globoko kaže najbolje vsako seme posejati, da najuspešneje kali, raste in obrodí.

V tem oziru je učenjak prof. Dr. Volny nekoliko poskusov naredil, katerih uspeh je v nekem gospodarskem nemškem listu nedavno razglasil in katere hoče zaradi njihove važnosti tudi „Slov. Gosp.“ svojim častitim bralcem s tem podati.

1. Kolikor globočje se seme, sad ali gomolj v zemljo položi, toliko pozneje in neravneje se prikažejo klice nad površino zemlje.

2. Pri določeni globočini je število pognalih rastlin največje, pri večji ali pri manjši pa pojema.

3. Plitvo posejanje semena med določenimi mejami je gledé števila pognalih rastlin, gledé ravnomernosti in hitrosti njihove rasti najboljše.

4. Najprimernejša globočina semenske posejatve se ravna po kakovosti rastline, po kakovosti zemlje in po vremenu. Kolikor slabotnejše je razvitek klicine rastline, oziroma kolikor drobnejši je sad, seme in gomolj, kolikor neugodnejše so vremenske razmere za cimljenje kolikor bolj ilovičasta je zemlja, toliko plitveje se mora sejati ali saditi.

5. Pri rastlinah s krepko razvitimi klicami je globočina posejatve seveda med določenimi mejami gledé števila pognalih rastlin brez pomembe.